

Po kratší rodičovské ženy pracují na lepších pozicích, ukázala studie

Markéta Šrajbrová
marketa.srajbrova@economia.cz

Před deseti lety nabrala rodičovská dovolená tři různé rychlosti. Čím nižší si rodič vybral měsíční příspěvek, tím déle zůstal s dítětem doma. Změna, která rodinám přinesla více flexibility, se naplno projevila až po letech. Nová studie ekonomky Barbary Pertold-Gebické ukazuje, že průměrná doba, po níž byly matky s dítětem doma, se zkrátila o půl roku. A to vedlo k tomu, že šest až sedm let po porodu měly lepší postavení na trhu práce.

„Ženy, které strávily na rodičovské dovolené kratší dobu, se většinou rychleji zařadí zpět do pracovního procesu a na lepší pozice. Promitá se to i do jejich příjmů,“ vysvětluje ekonomka s tím, že zkoumané ženy pracují v lépe ohodnocených profesích, v průměru o 530 korun měsíčně. Pertold-Gebická, která vyučuje na Fakultě sociálních věd UK, se ve studii pro institut CERGE-EI zaměřila jen na ženy. Podíl mužů na rodičovské se dlouhodobě pohybuje pod dvěma procenty.

Před reformou rodiče měsíčně čerpali jednotnou částku, a to až do čtyř let věku dítěte. Když šli do práce dřív, v součtu tak dostali od státu méně. Podle studie se délka rodičovské dovolené zkrátila hlavně u žen se základním a středním vzděláním. „Vysokoškolsky vzdělané ženy trávily na rodičovské dovolené relativně krátkou dobu už před reformou. Tolik je neovlivňovalo, že když se vrátí do práce dřív, přijdou o rodičovské příspěvky,“ popsala Pertold-Gebická.

Deset let stará reforma se od té doby posunula ještě k větší flexibilitě. Od ledna 2018 mohou rodiče

6
měsíců

O tolik si ženy v průměru zkrátily rodičovskou po změnách v roce 2008.

Dřívější návrat
Matky se díky flexibilnějším podmínkám mohou vracet z rodičovské dříve. Stále však chybí místa ve školkách.

Foto: Shutterstock

celkovou sumu 220 tisíc korun vyčerpat už během půl roku, zároveň jim ale nikdo nebrání zůstat doma až čtyři roky. Výslednou délku rodičovské si navíc matky (a otcové) nemusí napevno určit předem, mohou ji průběžně měnit.

Z dat Úřadu práce, který rodičovský příspěvek vyplácí, je zřejmé, že rodiče stále upřednostňují tříleté čerpání.

Přibývá ale lidí, kteří chtějí měsíčně dostávat víc než 11,5 tisíce, čímž se dovolená zkracuje na méně než rok a půl. Ke konci června bylo takových rodičů 16 597 z celkových zhruba 285 tisíc. Jen zlomek z nich čerpá rodičovskou, jak nejrychleji to jde, tedy půl roku. „Maximální možná částka může v případě této dávky momentálně činit 36 750 korun měsíčně. V červnu ji pobíralo

24 rodičů,“ uvedla mluvčí Úřadu práce Kateřina Beránková.

Pertold-Gebická pružnou rodičovskou oceňuje. Flexibilita ale podle ní musí jít ruku v ruce i s dalšími opatřeními, jako je především dostatek míst ve školkách. „Hodně matek by se chtělo vrátit do práce po dvou či dvou a půl letech po porodu, ale pro tak malé děti je místo ve veřejných školkách či jeslích velmi málo,“ poukazuje ekonomka.

Od roku 2020 měl dvouletým a starším dětem garantovat místo ve školce zákon. Než ale schválená novinka začala platit, poslanci ji dostali znovu na stůl a zrušili ji.

Alternativou k běžným školkám jsou dětské skupiny, momentálně financované z eurofondů. Nová ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) chce prosa-

dit, aby byly skupiny v budoucnu placené ze státního rozpočtu, což by pro zřizovatele znamenalo dlouhodobější jistotu. Dětských skupin je zatím zhruba osm set. „Daří se nám podporovat trend, kdy dětské skupiny zřizují zaměstnavatelé. Snaží se tím nalákat pracovníky. Buď dříve z rodičovské dovolené, nebo obecně,“ uvedla Maláčová.

Nedostatečná je podle Pertold-Gebické také nabídka zkrácených úvazků, které mohou fungovat jako most mezi rodičovskou a plným pracovním nasazením. „Matčín návrat do práce nemusí hned znamenat 40 hodin týdně v kanceláři a dítě odložené na celý den do školky. Když má žena polooviční úvazek, může být dítě ve školce či s chůvou jen půl dne,“ podotýká ekonomka.

RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK

■ K poslednímu červnu pobíralo rodičovský příspěvek 284 846 lidí. Uvedl to Úřad práce, který dávku vyplácí.

■ Maximálně 6000 korun měsíčně, což odpovídá třem a více roků na rodičovské, pobíralo 72 735 lidí.

■ Celkem 145 887 rodičů si vybralo měsíční příspěvek v rozmezí 6000 až 7600 korun (na 2,5–3 roky).

■ Více než 11 500 korun měsíčně chodilo (rok a půl a méně) na účty 16 597 rodičů.

■ Nejvyšší možný měsíční příspěvek činí 36 750 korun – odpovídá šesti měsícům rodičovské. V červnu ho pobíralo 24 lidí. Dosáhnou na něj jen rodiče s vyššími předchozími příjmy.

■ Celková částka, na kterou mají rodiče nárok, je 220 tisíc korun.

■ Koaliční vláda ANO a ČSSD při svém vzniku slíbila, že rodičovský příspěvek zvýší na 300 tisíc.

■ Navýšení by mělo proběhnout ve dvou fázích. Na konci příštího roku by rodiče mohli začít čerpat celkem 260 tisíc.

Ženy, které strávily na rodičovské dovolené kratší dobu, se většinou rychleji zařadí zpět do pracovního procesu a na lepší pozice.

Barbara Pertold-Gebická
ekonomka, FSV UK